

ACC. N:R M. 14662:1-4.

Landskap: Blekinge Upptecknare: Agneta Lundelöf, Lund
Härad: Östra Berättare: August Svensson
Socken: Törhamn Berättarens yrke: byggn., snickare o. jordbrukare
Uppteckningsår: 1958 Född år 1870 i Törhamn

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

När den nya tiden kom till bygden. s. 1-4

LuF 73

August Svensson var ursprungligen byggnadssnickare, men köpte sen jordbruk. Har hela sitt liv varit bostatt i socknan.

"Stan" betydde väl den del --- man for ju dit och handlade När järnvägen kom gav den ju lite liv och rörelse, och lite arbetskraft behövdes för att bygga den.

Förr fanns det handelsbodas lite här och där i gårdarna med lite kaffe och vetebröd och sånt. En sådan fanns det här efter vägen strax innan man kommer fram till Björkenäs. Den kom till Attanäs sen och affären i Björkenäs blev till.

Någon bystämma har här inte varit så långt jag minns.

Jordbruket har förbättrats lite i sicksack. Några traktorer fanns här inte för 10 år sen. Slättermaskiner hade man förut och skördemaskiner, men inte så långt tillbaka. Min far, som var torpare med 1 häst och 2 kor, körde med träharv och träåder.

Vägen mellan Malen och Björkenäs skulle folket efter vägen hålla iordning. Det blev inte nåt vidare. För en 10 - 15 år sen gjordes vägen sån som den nu är.

I min barndom hade man vagnar som kallades boltvagnar, och dom åkte man t.o.m. till kyrkan med. Fjädersvagnarna kom senare. Några cyklar syntes här inte 1910, men sen kom de.

Här var ingen post utan på Jämjö för ungefär 50 år sen. Sen blev det post i Torhamn. Man gick först till Jämjö och sen till Torhamn. Det var någon som gick en gång i veckan, och fick

väl lite för det. Sen blev det poststation i Bredäng och så småningom kunde man hämta posten i affären i Björkenäs. Nu är den tillbaka på Jämjö och körs ut dagligen.

Inga binäringar här. Det var dåligt med hantverket, lite arbete och dåligt betalt. När jag började som byggnadssnickare vid 17 års ålder hade jag 50 öre om dagen, och då arbetade jag från klockan 6 till 8, $\frac{1}{2}$ 9 på kvällen. När man kunde lite fick man 1.50 eller 2 kr. Dagsverkare i potatisplockning kunde få 25 - 50 öre om dagen. Och inte var det bättre i andra församlingar --- här kom så mycket folk ned och tiggde mat, bröd och potatis. I stan var det inte bättre betalt heller, det var lika tossigt.

Det fanns nästan inget hus, som inte hade någon som ~~af~~ farit till Amerika. De skickade hem lite pengar, och här blev lite bättre. Det var några som kom hem igen, men oftast reste de ut igen

Byggnaderna var i den gamla stilen som ännu syns nere vid kusten. Där står några i Attanäs och i Truseryd, som jag varit med och byggt. Och likaså i skärgården. På den tiden lade vi papp på taken, sen kom teglet. Det var riktigt hantverke rakt igenom. Husen var timrade med liggande timmer, golven spåntade och alla fönster och dörrar gjorda för hand. För en 25 - 30 år sen började man göra dessa modernare husen.

Nöxjerna var att spela dragspel och dansa på vägarna på somrarna. Några dansbanor fanns inte, bara nån gunga uppsatt nästans. Så f blev det folksamling kring den, och så kunde någon plocka fram ett dragspel. På vintrarna fanns det ingen ting utom julkalasan, bönderna längs kusten inbjöd varandra. De gamle hade lekar, de kallade det, men då fick de först fråga prästen om lov. Jag har hört att de frågade prosten Aborre en gång, och han sa att de fick, om de lovade att inte slåss och inte leva illa.

Tidningar fanns här inte förrän posten kom till Bredäng. Då kom Blekinge Läns Tidning och Stockholmstidningen.

Bibeln och psalmboken var det enda man skulle läsa, och det gjorde man också. Men det gick bokförsäljare runt här.

Jag började gå i skola vid 6 - 7 års ålder. Det var en lärare Westman från Torhamn, som höll skola i Sven Augustas bondgård nere i Björkenäs. Jag gick i skola i många gårdar tills jag blev 14 år, men de sista åren gick jag i Sibbaboda, där skolan öppnats. Men det var en lång skolväg att gå på vintrarna. När snön låg hög som stenmurarna, och man gick i helträskor. När man kom hem fick mor sätta dem på spisen att tina upp, för det var så mycket is i dem, att fötterna knappt fick plats. Stövlar fanns först inga, och när de kom var de till fint, som att gå i kyrkan i.

Till kyrkan for man var söndag förr, till Torhamn eller

ACC. N:R M. 14662:4.

Jämjö. Men sen blev det missionshus. August Andersson kom hit och predikande. Han började i bondgårdarna och spelade och sjöng och lurade ~~n~~ nog en massa folk med sig på det. Han hade t.o.m. med sig flickor till en sångkör. Sen blev det avviant med kyrka och kyrkfärder.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND